

## **EBS GÜMNAASIUM**

### **Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord**

EBS Gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord on kehtestatud haridus- ja teadusministri 12. oktoobri 2011 määruse nr 62 alusel direktori 19. detsembri 2014. a käskkirjaga nr 12-4/22.

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §11 lõige 31: õpilase minimaalse kohustusliku õppekoormuse hulka arvatakse valikkursusena õpilasuurimus või praktiline töö, mille maht sätestatakse kooli õppekavas, kusjuures see ei tohi olla lühem kui 35 õppetundi.

#### **1. Üldsätted**

- 1.1 Vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 31 lõige 6 punkt 2 ja Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riikliku õppekava“ §18 lõige 4 peab õpilane gümnaasiumi lõpetamiseks sooritama õpilasuurimuse või praktilise töö.
- 1.2 Vastavalt haridus- ja teadusministri määrusele nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“ §1 lõige 3 on EBS Gümnaasiumis õpilasuurimuste ja praktiliste tööde väljundiks majandusala uurimistöö, õpilasfirma loomine või äriplaani koostamine.
- 1.3 Õpilasuurimus või praktiline töö sooritatakse üldjuhul gümnaasiumi 2. õppeaastal (11. klassis).
- 1.4 Õpilane valib septembrikuu jooksul töö teema ja juhendaja ning esitab vastava avalduse (Lisa 1) õppealajuhatajale.
- 1.5 Uurimistöö kaitstakse 5. õppeperioodil vastavalt konkreetse õppeaasta üldtööplaanis kinnitatud kuupäevale.
- 1.6 Õpilasuurimuse või praktilise töö vastutav juhendaja on EBS Gümnaasiumi õpetaja. Lisaks võib kaasata juhendaja väljastpoolt kooli.

#### **Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk**

Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamisel ja hindamisel on eesmärgiks õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;

- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) teadusteksti koostamise (eelkõige õpilasuurimuse puhul) oskus;
- 6) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 7) töö korrektse vormistamise oskus;
- 8) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 9) töö kaitsmise oskus.

## **2. Uurimus-ja praktilise töö juhendamine**

### **2.1 Juhendaja roll:**

- aitab püstitada töö eesmärgi ja kavandada töö ülesehitust;
- aitab koostada töö kalenderplaani;
- annab suuna teemakohase kirjanduse ja algallikate otsimiseks;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele;
- konsulteerib õpilast töö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa;
- hindab õpilase tööprotsessi;
- annab kirjaliku hinnangu õpilase tööle;
- Kinnitab allkirjaga töö kaitsmisele lubamise.

### **2.2 Juhendajal on õigus keelduda õpilase valitud teema juhendamisest:**

- kui õpetaja ei ole töö valdkonna asjatundja;
- kui õpilane ei ole suuteline püstitama teema kohta eesmärgi ja uurimisküsimusi.

### **2.3 Uurimistöö on õpilase iseseisev töö, mis toimub koostöös juhendajaga.**

### **2.4 Üks õpetaja võib ühe õppeaasta jooksul juhendada kuni viis uurimistööd.**

## **3. Uurimistöö ja praktilise töö etapid**

1. Töö liigi ja konkreetse teema valik septembris.
2. Töö kava ja kalenderplaani koostamine.
3. Taustinformatsiooni kogumine, teiste uurijate ja loojate töödega tutvumine.
4. Uuringu või praktilise töö teostamine.
5. Tulemuste analüüsimine.

6. Uurimuse kirjutamine, viimistlemine ja töö lõplik vormistamine või praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte koostamine.
7. Töö esitamine retsenseerimiseks
8. Kaitsekõne ettevalmistamine
9. Uurimistöö kaitsmine

#### **4. Uurimis- või praktilisele tööle kehtivad üldtunnustatud nõuded**

4.1. Töö lubatakse kaitsmisele, kui selles on arvestatud üldtunnustatud nõudeid:

- Uurimistöö peab sisaldama midagi uut ja aktuaalset, mida varasemates töödes pole esitatud. Äriplaan peab olema koostatud uue firma kohta
- Autor peab käsitletavasse teemasse suhtuma objektiivselt, järeldused peavad olema kooskõlas tulemustega.
- Kõik esitatud väited peavad olema tõestatavad ja toetuma faktidele.
- Töö tulemusi peab olema võimalik kontrollida ja algallikatele peab olema täpselt viidatud.
- Töö peab olema andmete poolest ja terminoloogiliselt täpne, loogiline ja selge.
- Töö peab olema vastuoludeta terviklik süsteem.
- Töö ülesehituses, sisus, mõistetes, arutlustes, sõnastuses peab valitsema selgus.
- Töö sisu peab olema mõistetav kõigile, mitte ainult valdkonna spetsialistile.
- Teiste autorite seisukohtadesse, samuti enda arvamusse peab suhtuma kriitiliselt.
- Materjalide hulgast tuleb selekteerida antud teema käsitlemiseks kõige olulisem.

4.2. Uurimis- ja praktilisele tööle esitatavad eetilised nõuded:

- Lubamatu on teiste autorite andmete, tekstide ja tsitaatide kasutamine algallikale viitamata.
- Mõne teise uuringu või töö raames kogutud andmete kasutamisel oma töös peab olema luba andmete valdajalt (v.a avalikud materjalid).
- Uuringu osalemine peab olema vabatahtlik.
- Uuritavate isikute anonüümsus peab olema tagatud.
- Isikute personaalsete andmete, fotode, videosalvestuste, joonistuste jm materjali avaldamiseks peab olema vastava isiku kirjalik nõusolek vastavalt autorikaitsele.

4.3. Uurimis- või praktiline töö on kindla struktuuriga ja vormistatakse vastavalt konkreetsele tööle kehtestatud nõuetele.

#### **5. Uurimistööde kaitsmine, hindamine ja hinde apelleerimine**

5.1 Kaitsmisel esineb õpilane lühiettekandegas, töö juhendaja annab ülevaate tööprotsessist. Kaitsmisel peab õpilane välja tooma: töö vastavuse püstitatud eesmärgile; meetodika valiku

põhjenduse; uurija/praktilise töö teostaja enda panuse; töö peamisi väärtusi ja puudusi.

5.2 Praktiliste tööde ja õpilasuuringute kaitsmine toimub kooli direktori poolt kinnitatud hindamiskomisjoni ees.

5.3 Praktilise töö või uurimuse hinnet arvestatakse gümnaasiumi lõpuhindena. Kaitsmise ebaõnnestumise korral antakse õpilasele võimalus töö täiendamiseks ja määratakse uus kaitsmise aeg.

5.4 Uurimuse ja praktilise töö kaitsmisel arvestab komisjon: püstitatud eesmärgi täitmist; teema valdamist; töö tulemuste vormistamist; õpilase esinemist kaitsmisel.

5.5 Retsenseerimisel hinnatakse:

- uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskust;
- oskust seostada teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi;
- korrektse teadusteksti koostamise oskust (uurimistöös);
- töö korrektse vormistamise oskust;

5.6 Hindamisel lähtutakse järgmistest kriteeriumidest (vt Lisa 2: uurimis- ja praktiliste tööde hindamismudelid):

- töö uudsus ja aktuaalsus, tema teoreetiline ja praktiline tähendus ning probleemiseade põhjendatus;
- sisu vastavus teemale ja pealkirjale, püstitatud eesmärkidele ning ülesannetele; autori omapoolne intellektuaalne panus;
- töö ülesehituse terviklikkus ja selle osade omavaheline seotus, ülesehituse loogilisus ja liigenduse otstarbekus;
- teemale vastava kirjanduse ja teoreetiliste käsitluste tundmine, materjali läbitöötamine ja selle süstemaatiline, selge ja loogiline esitamine;
- kasutatud meetodite valik;
- andmete esinduslikkus ja kontrollitavus, andmeanalüüsi kvaliteet;
- töö vormistuslik külge;
- töö keeleline korrektsus;
- töös kirjeldatud seisukohtade esitamine ja argumenteerimine ning küsimustele vastamine avaliku kaitsmise käigus.

5.7 Nõuded töö esitamisele

- Kaitsstav töö esitatakse väljaprintiduna ja pehmes spiraalköites kantseleisse ning .pdf failina kooli e-maili aadressile vähemalt kaks nädalat enne kaitsmist. Tähtjaks esitamata tööd kaitsmisele ei pääse.

- Juhendaja hinnang tööle (Lisa 3) esitatakse komisjonile vähemalt nädal enne kaitsmist. Juhendaja kinnitab oma allkirjaga töö lubamise kaitsmisele. Juhendaja poolt kaitsmisele mittelubatud tööd võib töö autor kaitsta omal vastutusel.

#### 5.8 Retsenseerimine

- Retsensendiks on üldjuhul EBS Gümnaasiumi õpetaja, aga retsensent võib olla ka vastava ala spetsialist väljastpoolt kooli.
- Retsensioon (Lisa 4) tuleb esitada komisjonile ja kaitsjale tutvumiseks hiljemalt kaks päeva enne kaitsmist.

#### 5.9 Uurimistööde kaitsmine

- Kaitsmisel arvestatakse ühe töö jaoks maksimaalselt 15 minutit, mis jaguneb kaitsekõne ja retsensendi ning komisjoni arvamuste ja küsimuste vahel.
- Töö kaitsmine on avalik. See toimub suulise ettekandena, mida on soovitatav illustreerida korrektse akadeemilise multimeedia esitusprogrammiga.
- Kui õpilasuurimust või praktilist tööd on hinnatud mitterahuldava hindega, antakse õpilasele võimalus korduvaks õpilasuurimuse või praktilise töö ettevalmistamiseks ja kaitsmiseks.

#### 5.10 Hinde apelleerimine

- Kaitsmiskomisjoni otsusega mittenõustumisel võib esitada kirjaliku apellatsiooni komisjoni esimehe nimele 3 tööpäeva jooksul pärast kaitsmist.
- Esitatud apellatsioonide läbivaatamiseks moodustab direktor kolmeliikmelise apellatsioonikomisjoni, kes võib kaasata eksperte väljastpoolt kooli.
- Apellatsioonikomisjon teeb vaidlustatud töö hinde kohta 10 päeva jooksul apellatsiooni esitamisest arvates ühe järgmistest otsustest:
  - jätta töö hinne muutmata;
  - tõsta töö hinnet;
  - langetada töö hinnet.
- Apellatsioonikomisjoni otsus koos põhjendusega saadetakse avalduse esitajale 10 tööpäeva jooksul arvates avalduse laekumisest kirjalikult e-postiga avaldusel toodud aadressil.